

DEL I

KAPITEL 5 LIVSMEDELSVERKET	3
A. Allmänt.....	3
B. Förberedande åtgärder	3
C. Åtgärder när epizootiutbrott kan befaras, misstänks eller har konstaterats	5

KAPITEL 5 LIVSMEDELSVERKET

Livsmedelsverkets ansvar vad gäller åtgärder mot epizootiska sjukdomar regleras genom

- Förordningen (2007:1043) med instruktion för Livsmedelsverket (E60),
- Epizootiförordningen (1999:659), K2, samt
- Livsmedelslagen (2006:804), med vissa följdförfattningar.
-

I detta kapitel finns bestämmelser och anvisningar om förberedande åtgärder samt om Livsmedelsverkets uppgifter då epizootisk sjukdom misstänks eller konstateras. Texten är utformad i samråd mellan Jordbruksverket och Livsmedelsverket och grundar sig på tillämpliga författningar och Livsmedelsverkets epizootiberedskapsplan.

A. Allmänt

a. På Livsmedelsverket ska finnas kompetens för att hantera sådana kriser inom verkets ansvarsområde som medför svåra påfrestningar på samhället i fred. 5 § *SFS 2007:1043*

b. Livsmedelsverket ska samarbeta med andra myndigheter, bl.a. Jordbruksverket och SVA när en fråga föranleder det. 4 § *SFS 2007:1043*

B. Förberedande åtgärder

1. Epizootiberedskapsplan

Livsmedelsverket ska i samråd med Jordbruksverket upprätta en beredskapsplan och där ange vilka åtgärder som Livsmedelsverket ska vidta för att bekämpa inträffade epizootiska sjukdomar. 3 § *K2*

Kommentarer:

I samråd mellan Jordbruksverket och Livsmedelsverket har nedanstående riktlinjer för Livsmedelsverkets beredskapsplan utarbetats.

- Planen ska vara utformad på ett överskådligt sätt så att den är praktiskt användbar i en krissituation.
- Av beredskapsplanen ska framgå vem på Livsmedelsverket som har ledningsansvar vad gäller epizootiberedskap, hur ansvar och beslut är fördelade vid hantering av epizootiberedskapsfrågor samt vilka veterinärer på Livsmedelsverket som i första hand kan komma att bli engagerade vid misstanke om eller konstaterat fall av en epizootisk sjukdom.

- Planen ska också innehålla **förberedande åtgärder enligt avsnitt B 2**.
- De uppgifter över myndigheter, organisationer, enskilda personer m.fl. som finns i Livsmedelsverkets epizootiberedskapsplan ska omfatta namn och adress samt telefonnummer till arbetsplats och bostad. Även e-postadress, mobiltelefonnummer och telefaxnummer till arbetsplats och bostad ska anges om det är möjligt. Aktuella detaljuppgifter kan i många fall hämtas via internet och i så fall kan det vara tillräckligt att i förteckningen hänvisa till tillämplig websida eller liknande. Uppgifter som rör bostadsadress, privat e-postadress samt privata telefon-, telefax- och mobiltelefonnummer kan förvaras separat på myndigheten.
- Planen ska ses över och uppdateras vid behov, dock minst en gång per år.

Efter att planens innehåll och utformning har utarbetats i samråd med Jordbruksverket ska planen fastställas enligt Livsmedelsverkets beslutsordning.

En kopia på den fastställda planen ska skickas till Jordbruksverket.

2. Övrigt om epizootiberedskap

- a. Livsmedelsverket ska i förväg utse veterinärer som vid behov kan ställas till förfogande för att samverka med Jordbruksverket vid den nationella ledningscentralen och de operativa ledningscentraler som Jordbruksverket kan komma att upprätta vid misstanke om eller utbrott av epizootisk sjukdom.
- b. Livsmedelsverket ska förbereda att nödvändig personal, av Livsmedelsverket anställd, kan ställas till Jordbruksverkets förfogande för att delta i arbete i samband med slakt och kontroll av hantering av djurprodukter avsedda som livsmedel vid misstanke om eller utbrott av epizootisk sjukdom.
- c. På Livsmedelsverket ska finnas aktuella förteckningar, inkluderande kontaktuppgifter, över länsstyrelserna samt övriga myndigheter, organisationer och personer som kan behöva engageras vid misstanke om eller konstaterat fall av epizootisk sjukdom.

Det ska också finnas förteckning över de livsmedelsproducerande anläggningar som står under Livsmedelsverkets tillsyn och vars verksamhet kan beröras av ett epizootiutbrott.

d. Nödvändig kommunikationsutrustning samt annat material som kan komma att behövas vid ett epizootiutbrott ska finnas på Livsmedelsverket eller snabbt kunna skaffas i den utsträckning som behövs för att kunna verka effektivt i epizootibekämpandet.

e. Livsmedelsverket ska rörande folkhälsoaspekter bidra till sådant informationsmaterial om epizootiska sjukdomar som Jordbruksverket, SVA och Statens smittskyddsinstitut (SMI) framställer.

f. Livsmedelsverket ska samråda med Jordbruksverket i alla åtgärder som i epizootisammanhang kan påverka livsmedelshanteringen i landet och bistå Jordbruksverket i kommunikationen med landets livsmedelsproducerande

anläggningar. Dessutom ska samråd ske vid information till massmedier och allmänheten.

g. De personer på Livsmedelsverket som kan komma att engageras i epizootibekämpning ska, i den utsträckning som behövs för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter, delta i utbildning och övningar som Jordbruksverket anordnar om sådan bekämpning.

3. Epizootiberedskapsplaner för vissa livsmedelsföretag

Livsmedelverket ska uppmuntra de slakteriföretag, mjölk- och mjölkproduktföretag som hanterar obehandlad mjölkråvara samt vissa andra livsmedelsföretag (t.ex. köttproduktföretag, äggghanteringsföretag) som står under verkets tillsyn att upprätta epizootiberedskapsplaner att tillämpas vid misstanke om eller utbrott av epizootisk sjukdom. *Enligt SLV:s beredskapsplan*

C. Åtgärder när epizootiutbrott kan befaras, misstänks eller har konstaterats

1. Organisation och åtgärder

Livsmedelsverket organiserar sig enligt sin beredskapsplan och verkställer de åtgärder som anges där.

2. Särskilda uppgifter för besiktningsveterinärer

Livsmedelsverkets officiella veterinärer ska, efter överenskommelse mellan Livsmedelsverket och Jordbruksverket, ansvara för särskilda uppgifter på slakteri såsom t.ex.

- att epizootianslag och avspärningar sätts upp på slakteri i de fall Jordbruksverket beslutat att så ska ske samt att de tas bort när de inte längre behövs, *3 kap. 11 § K3*,
- provtagning enligt Jordbruksverkets beslut vid slakt eller avlivning på ett slakteri, *8 § K1*,
- övervakning av slakt eller annan avlivning i epizootisammanhang på slakteri och på annan avlivningsplats än slakteri, *4 kap. 10 § K3*,
- övervakning av lastningen av djurkroppar och material i samband med transport från slakteri till en plats för oskadliggörande, *8 kap. 8 § K3*,
- utarbetande av saneringsplan för ett slakteri samt övervakning av smittrening av slakteri och slakteritransporter. *6 kap. 14 § K3*, samt
- övervakning av smittrening av slakteri, transportfordon, redskap, utrustning och personal, *6 kap. 27 § K3*.

Enligt SLV:s beredskapsplan

3. Spårande av djurprodukter

Om det finns risk för att djurprodukter avsedda som livsmedel samt andra djurprodukter, slaktavfall m.m. som kommer från slakteri eller annan livsmedelsanläggning som står under Livsmedelsverkets tillsyn kan sprida epizootisk smitta ska Livsmedelsverket, efter hemställan från Jordbruksverket, medverka till att sådana

produkter spåras så att de kan oskadliggöras på det sätt som Jordbruksverket bestämmer. *Enligt SLV:s beredskapsplan*

4. Behandling, märkning m.m. av kött och andra animaliska produkter

Vad gäller de anläggningar som står under Livsmedelsverkets tillsyn ska verket ansvara för att kött, mjölk och andra livsmedelsprodukter av djur från områden med restriktioner på grund av epizootisk sjukdom behandlas och eventuellt märks på sätt som fastställts av EU innan de saluhålls. *24 § livsmedelslagen, och enligt SLV:s beredskapsplan*

Kommentar: Jordbruksverket bestämmer om sådan behandling och märkning om det blir aktuellt och meddelar i så fall Livsmedelsverket vilka krav som gäller.